ChristenUnie | SGP
Zwijndrecht

Woordvoering Begroting 2027

Voorzitter,

Als gemeenteraad dragen we verantwoordelijkheid voor de toekomst van Zwijndrecht. We bouwen voort op het werk van degenen die voor ons kwamen en op een dag geven wij het stokje weer door aan degenen die na ons komen. Zoals de bekende spreuk luidt: ‘we zijn allemaal voorbijgangers’.

Een Bijbelgedeelte dat mij persoonlijk aanspreekt, staat in een brief van de bekende apostel Paulus aan de Hebreeën, het 12e hoofdstuk. Daar worden we opgeroepen om met volharding de wedloop te lopen die voor ons ligt, met onze ogen gericht op Jezus. Die oproep gaat ook over hoe we omgaan met de verantwoordelijkheid die ons is toevertrouwd.

Dat vraagt om volharding en om koers houden. Het gaat niet alleen om de vraag of we 2027 financieel goed doorkomen, maar ook hoe we ervoor zorgen dat we het stokje verantwoord doorgeven.

Voorzitter,

De ChristenUnie-SGP vraagt zich wel af of dat gebeurt. Zeker, het college is erin geslaagd om de begroting voor 2027 sluitend te krijgen. Dat is een fijne start, maar daarvoor zijn wel keuzes gemaakt die de financiële druk in latere jaren vergroten. Zo wordt het baggeren van onze havens verschoven naar begin 2028. We begrijpen dat het college keuzes moet maken om aan de eisen van de toezichthouder, de provincie te voldoen. Tegelijkertijd staat de begroting in 2028 al onder grote druk. Deze verschuiving vergroot die druk.

Dit geldt ook voor de personeelsuren die aan investeringen worden toegerekend. Die kosten komen via de kapitaallasten terug in toekomstige begrotingen. En wat gebeurt er als projecten vertraging oplopen en de kosten niet meer aan de investeringen mogen worden toegerekend? Dan kan alsnog een rekening ontstaan die in één keer op de exploitatie drukt. Hoe groot is dat risico en hoe wordt de raad hierover geïnformeerd?

Als we verder kijken, zien we een begroting die uit balans is en waarvan de tekorten verder oplopen. We dreigen daarmee terug te keren naar een situatie waarin we ieder jaar opnieuw een financieel gat moeten dichten. Juist dat wilden we met het eerdere financiële beleid voorkomen: zekerheid voor de lange termijn, in plaats van jaarlijks gaten dichtlopen.

Daarom missen wij een duidelijke route naar financieel herstel. Waarom is gekozen om de begroting voor 2027 sluitend te krijgen, in plaats van de andere mogelijkheid die de provincie heeft geboden: structureel sluitend zijn in 2029 en 2030? Waarom is de raad niet vooraf bij deze keuze betrokken?

Wij vragen niet van het college dat alle problemen vandaag in het komende begrotingsjaar worden opgelost. Wel vragen we om een plan waarin duidelijk wordt hoe we de komende jaren uit deze situatie komen. Het doorschuiven van risico’s en rekeningen naar de toekomst past daar voor de ChristenUnie-SGP niet bij.

De volharding waar ik het net over had, betekent ook dat je koers houdt als de route moeilijk wordt. Niet alleen zorgen dat je de finish van dit ene jaar haalt, maar ook vooruitkijken naar de etappes die nog volgen.

Voorzitter,

Dan het college-uitvoeringsprogramma, de CUP. Wij hebben herhaaldelijk gevraagd om een financiële vertaling van de ambities. Nu stelt het college voor om ruim €2 miljoen uit de algemene reserve apart te zetten voor maatschappelijke weerbaarheid, economie, duurzaamheid en Buurtbloeiers.

Wij zijn niet tegen deze ambities. Sterke buurten, een levendige economie, duurzaamheid en omzien naar elkaar zijn belangrijk. Maar het gaat om gemeenschapsgeld. Dan moet vooraf duidelijk zijn wat wij willen bereiken, wat daarvoor nodig is en wat het werkelijk kost. Die onderbouwing ontbreekt nog, terwijl de raad bij verschillende onderdelen de kaders en het ambitieniveau nog moet bepalen.

Daarmee komen wij bij de belangrijkste vraag: hoe blijft de raad in positie?

Als wij nu €2 miljoen apart zetten, is dat bedrag feitelijk al voor een deel van het CUP bestemd. Terwijl later nog moet blijken hoeveel geld nodig is, welke andere middelen beschikbaar zijn en welke bijdragen partners kunnen leveren. Ook als een plan duurder uitvalt, moet de raad opnieuw kunnen besluiten over voortzetting, aanpassing of uitstel.

Daarbij kijken wij ook naar de langere termijn. Tijdelijke financiering betekent niet automatisch dat de activiteiten tijdelijk blijven. Zoals een bekende econoom ooit zei: ‘niets is zo permanent als een tijdelijk overheidsprogramma.’ Als beleid na 2030 wordt voortgezet, is structurele dekking nodig. Dat is extra belangrijk omdat de schuld oploopt en de solvabiliteit volgens de begroting al onder de 20% ligt. De algemene reserve mag ruim lijken, maar zij is niet onbeperkt beschikbaar voor nieuwe, blijvende lasten.

Hoe ziet de provincie de route die het college inzet, met incidenteel geld voor langjarige programma?

Daarom stellen wij voor de €2 miljoen nu niet in een afzonderlijke CUP-reserve onder te brengen. Het geld blijft daardoor in de algemene reserve en verdwijnt dus niet. Zodra een concreet plan voorligt, kan de raad per onderdeel bepalen welk bedrag nodig is en of de dekking komt uit bestaande budgetten, externe bijdragen, aantoonbaar vrijgevallen middelen, de algemene reserve of een combinatie daarvan.

Onze boodschap is helder: ruimte voor ambities, maar eerst een concreet plan, meetbare doelen en een realistische financiële onderbouwing. Zo houden wij grip op het gemeenschapsgeld en blijft de raad in positie.

Daarom dienen wij het amendement ‘Geen knaken zonder heldere taken’ in. Buurtbloeiers verdient daarbij bijzondere aandacht. Wij vinden dit programma belangrijk, maar de financiële toekomst ervan is nog niet voldoende zichtbaar. Het college verwacht dat partners in de komende jaren meer gaan bijdragen, zodat de bijdrage van de gemeente kan afnemen. Hoe dat eruitziet en hoe Buurtbloeiers na 2030 kan doorgaan, blijft echter onduidelijk. Daarom dienen wij de motie ‘Buurtbloeiers: zicht op de toekomst’ in.

ChristenUnie | SGP
Zwijndrecht

Voorzitter,

Uiteindelijk lopen we deze wedloop niet voor de cijfers op papier, maar voor de inwoners en ondernemers van Zwijndrecht.

De afgelopen periode hebben we als fractie verschillende maatschappelijke initiatieven bezocht en met vrijwilligers gesproken. Hun inzet is waardevol en inspirerend. Mensen zetten zich onvermoeibaar in voor hun naasten. Daarbij hoorden we ook wat zij nodig hebben om hun werk goed te kunnen doen.

Gelukkig heeft het college aangegeven om niet alleen te kijken waar vrijwilligers nodig zijn, maar ook welke ondersteuning zij nodig hebben. In de begroting staat nog het oude uitgangspunt. Kunnen we ervan uitgaan dat dit bij de verdere uitwerking wordt aangepast?

Een concreet voorbeeld zagen we bij de afvaloverlast. We spraken inwoners die nu al vrijwillig zwerfafval opruimen en bijgeplaatst afval melden. Hun vraag was eenvoudig: geef ons de mogelijkheid om dit afval direct in de container te doen.

Tegelijk hoorden we bijvoorbeeld aan de Dahliastraat over ratten in en rond woningen. Dat is ernstig. Over de aanpak van ongedierte hebben wij schriftelijke vragen gesteld. Het is goed dat het college bij bekende hotspots inzet op een intensievere aanpak en lik-op-stukbeleid.

Als praktische aanvulling dienen wij een motie in voor een pilot waarbij een beperkt aantal bekende en actieve vrijwilligers een passende afvalpas krijgt. Uiteraard met duidelijke afspraken over het gebruik, de samenwerking met HVC en de evaluatie. Zo ondersteunen we inwoners die zich nu al inzetten voor een schone en leefbare buurt.

Voorzitter,

Ik wil terugkomen op het Bijbelgedeelte waar ik mee begon, Hebreeën 12. Daar worden we opgeroepen om met volharding de wedloop te lopen, met onze ogen gericht op Jezus.

Voor ons als ChristenUnie-SGP betekent dat verantwoordelijkheid nemen voor de keuzes die we maken. Niet alleen kijken naar wat vandaag lukt, maar ook naar wat morgen nodig is. En daarbij oog houden voor onze naaste.

We hoeven niet alles in 2027 op te lossen. Wel moeten we eerlijk zijn over onze financiële situatie en duidelijk zijn over de koers voor de jaren daarna. Wij zien het college daarbij niet als een tijdelijk projectteam, maar als de beheerder van onze gemeente voor de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties van vandaag én morgen.

Daarom vragen wij om een geloofwaardig financieel herstelplan en een goede onderbouwing van nieuwe ambities. Zodat dit college het stokje straks financieel degelijk kan doorgeven.

Dat is de verantwoordelijkheid die wij als raad dragen en waarvoor wij ons als ChristenUnie-SGP blijven inzetten.

ChristenUnie | SGP
Zwijndrecht

2e termijn

Voorzitter,

Dank aan het college voor de beantwoording van onze vragen en de reactie op onze inbreng en die van andere fracties.

Ten aanzien van onze motie *Afvalconciërge* hebben wij nog één vraag aan de portefeuillehouder. Het is positief dat u aangeeft dit onderwerp mee te willen nemen in de verdere uitwerking van het lik-op-stukbeleid. Tegelijkertijd bevat onze motie een concreet voorstel. Begrijpen wij goed dat dit voorstel ook daadwerkelijk wordt meegenomen en uitgewerkt binnen dat plan?

Dan ons amendement. Daarmee willen wij benadrukken dat terughoudend moet worden omgegaan met de inzet van reserves, oftewel incidentele middelen. Het amendement is ook bedoeld als aansporing aan het college om eerst te zoeken naar alternatieve dekkingsmogelijkheden voordat reserves worden ingezet.

Wanneer wij nu al middelen labelen en apart zetten, ontstaat al snel het gevoel dat het geld feitelijk beschikbaar is en daarmee ook gemakkelijker kan worden uitgegeven. Wij vinden dat de raad daarin terughoudend moet zijn en pas middelen moet reserveren wanneer er voldoende uitgewerkte plannen voorliggen.

Daarbij komt dat ook de provincie hierover een duidelijke boodschap heeft afgegeven. Zij stelt: *"Specifiek adviseren wij daarbij om terughoudend te zijn met het aanmerken van posten als incidenteel."*

Ons amendement sluit aan bij die lijn en draagt bij aan een zorgvuldige en financieel verantwoorde omgang met gemeenschapsgeld.

Bij alle financiële afwegingen mogen we niet vergeten voor wie we deze begroting vaststellen. Daarom zijn wij blij met de blijvende aandacht voor bestaanszekerheid en armoedebestrijding. Minimaregelingen, vroegsignalering en ondersteuning van kinderen en gezinnen blijven hard nodig.

Voor ons telt niet alleen hoeveel regelingen beschikbaar zijn. Het gaat erom of inwoners de weg naar deze hulp weten te vinden en of de ondersteuning hun werkelijk perspectief biedt. Daar blijven wij de komende periode aandacht voor vragen.

Voorzitter,

Ook na vanavond gaat de wedloop verder. De besluiten die wij nu nemen, werken door in de komende jaren en raken de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties van Zwijndrecht. Daarom willen wij het stokje zorgvuldig doorgeven, met gezonde financiën, ruimte voor goede plannen en aandacht voor mensen die ondersteuning nodig hebben.

Ook wij hebben niet alle antwoorden. Als ChristenUnie-SGP willen wij onze verantwoordelijkheid nemen vanuit het vertrouwen dat God ons geeft, met oog voor vandaag en voor degenen die na ons komen.

Vanuit die houding bepalen wij onze uiteindelijke stem over deze begroting.